

” پدیکولوز ” چیست ؟

پدیکولوز به معنای ابتلای انسان به شپش می باشد.

شپش حشره کوچکی است که به صورت انگل بر روی موها و لباس انسان زندگی می کند. این حشره پادار و رنگ سفید مایل به خاکستری و فاقد بال می باشد و از خون انسان تغذیه می کند. به این ترتیب که از روی مو یا لباس به سطح پوست آمده، خون می مکد. شپش بزاق خود را در محل گزش تزریق می کند و خارش به وجود می آید.

شپش حشره ای است که تولید مثل آن از طریق تخم گذاری است. به تخم شپش «رشک» می گویند.

رشک بیضی شکل و سفید رنگ و به اندازه ته سنجاق می باشد و به درز لباس ها می چسبد. تقریباً ۷ تا ۱۰ روز بعد یک نوزاد از تخم خارج می گردد؛ این نوزاد باید هر چه سریعتر به تغذیه بپردازد، چون در غیر این صورت طی ۲۴ ساعت خواهد مرد.

نوزاد متولد شده طی ۲ تا ۳ هفته و پس از ۳ نوبت پوسته اندازی، به شپش بالغ تبدیل می گردد و شپش بالغ به تولید مثل می پردازد. شپش ماده بالغ بارور شده طی ۲۰ تا ۳۰ روز ۲۵۰ تا ۳۰۰ عدد تخم می گذارد و بعد از آن می میرد .

. این نکته مهم است که هر کسی می تواند بدون ارتباط با شرایط اجتماعی - اقتصادی خاص یا وضعیت خاص بهداشت فردی اش به شپش مبتلا شود. پس این بیماری فقط خاص افراد فقیر و یا فاقد امکانات بهداشتی و رفاهی نیست بلکه بعضی از مبتلایان، از اقسام رفاهی هستند که خارج از کشور مسافرت می کنند.

ابتلا به شپش یکی از بیماریهای شایع در همه سنین ، بویژه در سنین مدرسه می باشد. دخترها بیشتر از پسرها به شپش سر مبتلا می شوند .

شپش در آب زنده نمی ماند زیرا از طریق سوراخ های کوچکی که در اطراف بدنش بنام اسپیراکل دارد تنفس می کند. بهمین دلیل در مناطقی مثل استخر قادر به فعالیت نیست و از طریق شنا و استخر منتقل نمی شود.

اگر کسی مبتلا به شپش شد بدانید که بدترین اتفاق عالم برای او رخ نداده است و مهم ترین نکته آن است که در این خصوص والدین ترس بخود راه ندهند . البته شپش اگر برای مدتی بدون درمان بماند می تواند مشکلاتی برای سلامتی فرد و دیگران ایجاد کند.

بزرگ ترین مشکل ایجاد حس مشمئز کننده ای است که در دوستان و اطرافیان فرد مبتلا بوجود آمده و به مختل شدن روابط بین فردی می انجامد.

شپش علاوه بر ناراحتیهایی که در اثر گزش ایجاد می کند ، ناقل بیماری تیفوس و تب راجعه نیز می باشد.

بنابراین آگاهی از علائم و نشانه های این بیماری در مدارس ، گامی مثبت در جهت کنترل بیماری محسوب می شود.

محل زندگی شپش:

شپش سر در لابلای موهای سر زندگی می کند و این مناطق (عقب سر و نیز قسمت پشت گوش) را مورد گزش قرار می دهد.

شپش بدن ، در مسیر درزهای داخلی و چینهای لباسها زندگی می کند . شپش عانه در محل عانه است و احتمالاً در سایر نقاط موارد بدن ممکن است مشاهده شود . در بچه ها شپش عانه در پلکها و مژه ها نیز یافت شده است .

راههای انتقال :

۱- از طریق تماس مستقیم افراد سالم با افراد آلوده

۲- از طریق تماس غیرمستقیم بصورت استفاده از وسایل شخصی آلوده « لباسها ، پتو ، ملحفه ، شاز :

علائم :

۱- علائم ابتلا به شپش سر:

الف (خارش شدید

ب) التهاب و تورم در ناحیه ریشه مو بدلیل خاراندن شدید

ج) بزرگ و حساس شدن غدد لنفاوی پشت گوش و پشت سر و گردن

۲- علائم ابتلا به شپش بدن

الف (خارش شدید

ب) ضخیم شدن پوست

۳- عوارضی دیگر:

خستگی عمومی -افسردگی و پریشانی روانی و بیخوابی -ضایعات پوستی بصورت بثورات ریز قرمز رنگ

راههای پیشگیری:

۱- آموزش به مردم در مورد شستشوی لباس و ملحفه در آب جوش بمدت ۳۰ دقیقه و یا استفاده از ماشین لباسشویی . خشک کن و اتو کردن درزهای لباس برای از بین بردن شپش و رشک.

۲- رعایت بهداشت فردی (بخصوص استحمام مرتب)

۳- شانه کردن روزانه موی سر

۴- تمیز کردن همه روزه برس و شانه

۵- شستشوی منظم لباسها ، روسری ، کلاه و ...

۶- عدم استفاده از شانه ، برس و کلاه دیگران

۷- پرهیز از تماس با اشیاء و لباسهای فرد آلوده

۸- کنترل روزانه موی سر و بازدید بدن (در صورت لزوم) دانش آموزان در مدرسه و ورزشگاهها

۹- گزارش موارد آلوده مشاهده شده به نزدیکترین مرکز بهداشتی درمانی

راههای مبارزه:

۱- درمان مناسب فرد و سایر افراد خانواده بطور همزمان طبق دستورهای مراکز بهداشتی درمانی

۲- اتو کردن لباسها (بخصوص درزهای لباس)

۳- جوشاندن کلیه وسایل شخصی آلوده (حوله ، ملحفه ، لباسهای زیر و رو و ...) در آب جوش به مدت حداقل نیم ساعت (در مورد شپش تن)

۴- شستشوی منظم و یا پودرپاشی وسایل خواب و سایر وسایلی که قابل شستشو نبوده یا شستشوی آنها مشکل می باشد.

۵- استفاده از داروهای ضد شپش (از جمله شامپو و لوسیون گامابنزن ، شامپو و لوسیون پرمترین در صورت دسترسی و طبق دستور پزشک)

اقدامات درمانی

۱- درمان مناسب فرد و سایر افراد خانواده به طور همزمان

۲- اتو کردن لباسها (بخصوص درزهای لباس)

۳- جوشاندن کلیه وسایل شخصی آلوده (حوله، لباسها، بویژه لباسهای زیر و غیره) در آب جوش

۴- شستشوی منظم و یا پودر پاشی وسایل خواب و سایر وسایلی که قابل شستشو نبوده یا شستشوی آنها مشکل می باشد.

۵- دارو درمانی : سموم متعدد و متفاوتی می توانند بطور مؤثر در درمان شپش به کار برده شوند که عبارتند از:

گامابنزن (هگزاکلارید (لیندان)، پرمترین، مالاتیون، بنزیل بنزوات و پودر کوپکس.

درمان از طریق شستشوی موها و بدن با شامپو و محلول حاوی پرمترین می باشد.

- همچنین شانه، برس و سایر وسایل شخصی را می توان در محلول گامابنزن به مدت نیم ساعت قرار داد تا آلودگی احتمالی پاک شود..

واحدبهداشت دبیرستان رضویه